

pressemelding

fra EUs narkotikabyrå i Lisboa

Nr.15/2001 – 20. november 2001

SPERREFRIST: 11.00 (BRUSSEL) 20.11.2001

Årsrapport om narkotikaproblemet i EU: særlig fokus på landene i Sentral- og Øst-Europa

NARKOTIKAPROBLEMENE ØKER I SENTRAL- OG ØST-EUROPA

Opptrapping av tiltak

*En økning i andelen av befolkningen i **Sentral- og Øst-Europa** (særlig skoleelever) som har prøvd illegale narkotiske stoffer minst én gang... Regionens nøkkelrolle når det gjelder smugling og transitt av narkotika til EU...*

Dette er bare to av de trendene som blir belyst i et eget kapittel om **landene i Sentral- og Øst-Europa** i **Årsrapport 2001 om status for narkotikaproblematikken i den Europeiske Union**, som i dag offentliggjøres av **EUs narkotikabyrå, EMCDDA**, som har base i **Lisboa**.

Rapporten fastslår at **landene i Sentral- og Øst-Europa** har gjort en stor innsats for å utvikle en hensiktsmessig lovgivning og administrasjons- og samordningsstrukturer for å møte narkotikaproblemene, men tilføyer at det er avgjørende at de fortsatt styrker disse tiltakene og at nødvendige midler bevilges. I 2000 vedtok **Europakommisjonen** en tilleggsbevilgningen på €1 million til hvert land til utviklingen av en spesifikk narkotikakomponent i de nasjonale Phare-programmene. Flesteparten av disse prosjektene skal utvikles gjennom bilateralt samarbeid med medlemsstatene i **EU**.

En trussel mot de unge

Dagens rapport opplyser at langtidserfaringen med ulovlig narkotika blant 15–16-åringene ble fordoblet i perioden 1995 til 1999 i alle landene i **Sentral- og Øst-Europa**, bortsett fra i **Den tsjekkiske republikk**, hvor den økte en og en halv gang og allerede i utgangspunktet var høy (¹). Tallene er høyest i **Den tsjekkiske republikk** (en av tre 15–16-åringene) og **Slovenia** (en av fire).

Økningen gjelder hovedsakelig cannabis. Akkurat som i **EU** er det dette stoffet som er vanligst blant narkotikabrukere. Imidlertid er det påvist en svakere, men likevel markant, økning i bruken av stoffer som ecstasy, amfetaminer og LSD, der utbredelsen nok er langt større enn offisielle data skulle tilsi.

Landene i Sentral- og Øst-Europa er både transittland og mål i seg selv

Ifølge rapporten bekrefter de store beslagene på **Balkan-ruten** og i **Sentral-Europa** i 1999 og 2000 'denne regionens rolle når det gjelder transitt og oppbevaring av heroin'. **Bulgarske** myndigheter beslagla 2079 kilo heroin i 2000, som er mer enn den totale beslagmengden for de seks foregående årene. Etter hvert som heroinforbruket øker, ser det imidlertid ut som om **landene i Sentral- og Øst-Europa** i økende grad også blir mål for herointransporten.

Rapporten forteller videre at **Sentral- og Øst-Europa** fortsatt er en viktig transittregion for cannabis til **EU**, og at det akkurat som i **EU** også der har vært en merkbar økning ikke bare i den illegale handelen men også i dyrkingen av cannabis.

VIKTIG: SPERREFRIST 11.00 (Brussel-tid) 20.11.2001

Sentral- og Øst-Europas rolle som transittregion for kokain synes å ha blitt ytterligere forsterket i 1999–2000. Det ble gjort store kokainbeslag i **Den tsjekkiske republikk, Ungarn** og **Romania**, men forbruket synes fremdeles å være begrenset til bestemte deler av befolkningen.

Syntetiske stoffer blir stadig mer populære blant ungdommene, og vi ser foruroligende tegn til at stadig flere ungdommer er involvert i narkotikahandel og -salg. Produksjonen av syntetiske stoffer har økt, og 'forbruket påvirker livet til stadig flere ungdommer'.

Byrået legger til at de fleste **landene i Sentral- og Øst-Europa** har illegale laboratorier som produserer amfetaminer, og prekursorer for produksjonen smugles fra andre land i regionen, **EU** eller tredjeland. Særlig synes de **baltiske stater, Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Ungarn** og **Polen** å være store produsenter. Til tross for at syv laboratorier ble ødelagt i **Polen** sist år, antar man at minst like mange fortsatt er i drift.

Men smuglingen skjer ikke bare den ene veien. Den globale utbredelsen av ecstasy har ført til at stoffet også eksporteres fra **EU** til **Sentral- og Øst-Europa**. Politiet rapporterer at en betydelig del av den ecstasy som brukes i landene i **Sentral- og Øst-Europa** stammer fra **Nederland**.

Andre nøkkeltrender for Sentral- og Øst-Europa:

- det er økt behov for behandling, hovedsakelig for opiatavhengighet,
- importert heroin tar i økende grad over for opiater produsert lokalt,
- bruken av narkotika sprer seg fra de største bysentrene og ut i alle regioner.

Opptrapping av tiltak i de sentral- og østeuropeiske landene

EMCDDA mener at landene i **Sentral- og Øst-Europa** nå stort sett har det juridiske og institusjonelle rammeverket på plass for å ta tak i narkotikaproblemene. De har allerede iverksatt viktige tiltak som nå trappes opp ⁽²⁾. Likevel er 'den generelle kapasiteten når det gjelder effektiv gjennomføring av vedtatte tiltak og allokerter ressurser fortsatt begrenset'.

Byrået legger til at det derfor er avgjørende at de berørte landene 'fortsetter å styrke sin politikk, sine institusjoner og samordningsmekanismer og bevilger de nødvendige ressursene for å oppnå dette'.

Merknader til redaktøren

⁽¹⁾ Tall fra Den europeiske undersøkelsen om skoleelevers rusmiddelvaner (ESPAD).

⁽²⁾ Samarbeidet mellom **EMCDDA** og landene i **Sentral- og Øst-Europa** fikk grønt lys fra **Europa-kommisjonen** i desember 2000. Prosjektet, som inngår i Phare-programmet, begynte 1. mars i år og har en kostnadsramme på €2 millioner. Det omfatter spesifikt de 10 søkerlandene i Sentral- og Øst-Europa (Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Estland, Ungarn, Latvia, Litauen, Polen, Romania, Slovakia og Slovenia), mens Albania, Bosnia-Hercegovina og Den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia (FYROM) i størst mulig grad skal assosieres. Det viktigste her blir å involvere landene så mye som mulig i **EMCDDAs** aktiviteter gjennom en videre utbygging av nasjonale knutepunkter (NFP) og narkotikainformasjonssystemer. Alle søkerlandene oppretter nå egne nasjonale knutepunkter.

I år kan EMCDDA tilby et eget nettsted: **Annual report 2001 online** på <http://annualreport.emcdda.org> eller <http://emcdda.kpnqwest.pt>, hvor du vil finne nedlastbare PDF-filer av rapporten og denne og andre pressemeldinger på 12 språk (11 EU-språk + norsk).

Kontakt: Kathy Robertson, Europeisk Overvåkingscenter for Narkotika og Narkotikamisbruk, (EONN), Rua da Cruz de Santa Apolónia 23–25, PT-1149-045 Lisboa, Portugal.

Tlf.: ++ 351 21 811 3000 • Faks: ++ 351 21 813 1711

2001 Annual report online: <http://annualreport.emcdda.org> eller <http://emcdda.kpnqwest.pt>